

ΛΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΕΒΕΛΙΝΑΣ ΛΕΜΑΙΡ

Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

(Στις καρδιές πού σωπαίνουν, στά χείλη πού μένουν βευτά, στις καρδιές πού πενεύν, στά χειλί πού δέν μιλάνε....).

«Πιένω πέθανε σιγά—σιγά.... Καθημερινόι σ' ένα τραπέζι, στὸν κήπο των ἔσοχικον κέντρος; Η Μαρία z' ἔγω, διαμάζει τὰ μαγετικά καὶ ἀπάλια ψωμάτα τῶν δεύτερον. «Ένα ἐλαφρό μέρος μας ἔψευνε τὸ ἄρωμα τῶν αὐδημένων ψωματικῶν. Και σὺν μαγεμένῳ ἀπὸ τὴν διωργάμα τῆς φύσεώς, σωπάνεις καὶ οὐ δύο....

— Μαρία! Αὖν νοιώθετε γάρ φτερυγίζει γάνω μας, αὐτή τῇ στιγμῇ, ὁ ἄγγελος τῆς σιωπῆς; γάνω μας ἔσπανα τὴν σιντροφό μου.

— Ο ἄγγελος τῆς σιωπῆς; ήτοι εἶτε η Μαρία. Πιστεύετε λοιπὸν στὸν ἄγγελο τῆς σιωπῆς; Νά, εἰναι ἀλήθεια διτὶ η σιωπή εἶνε πολὺ ἐκφραστικὴ μερικὲς φωνές.... Συγχρόνως ψυχής σινενευοῦντα καλύτερα σωπανίνας, ἀλλά....

— Άλλα τί... φωτηρά.

— Άλλα, ἐξακολουθοῦσα ή Μαρία, πάλοτε η σιωπή καταστρέφει, καὶ ἀσεῖς πιστεύετε στὸν ἄγγελο τῆς σιωπῆς, ἔγω πιστεύο ποὺ πάντων στὸν διώμονα τῆς σιωπῆς....

Η Μαρία πρόσφερε τα τελευταία αὐτά λόγια μὲ πολὺ πάθος καὶ πάνω βαθού. Μιά μετακαὶ πληγὴ τὴν ἔσπειρε. «Ηθελα νὰ τῆς πὼ λόγια παρηγοριτάκι, μὰ δὲν ηὔσει τὶ νὰ τῆς πὼ ἀρχιβῶς. Ήταν μήποτε ὁ ἀδιάμον τῆς σιωπῆς ποὺ κραυγώντες πλειστά τὰ χεῖλον μου;

Αντιδέστως, η Μαρία ἀρχοὶ ἔσπειρα νὰ μιλάνει, πονεμένα, παράξενα :

— Αζ, εἴτε, ὁ δαίμων τῆς σιωπῆς.... Μπορεῖ ἐπὶ χρόνια διλόγια μὰ κατοική μέσα στὸ ποτό μας, χοϊς' ν' ἀντιληφθοῖ μὲ τὴν παρονία του. «Ἄγαπταν, παραμονεῖ, μᾶς ἔχει σκλήσεις του, τὸν ἔμετ....

ἔμεις οὗτε νοιώθουμες καὶ τὸ τρομερὸ χέρι του, μὲ τὸ ἀποτὸ μᾶς φράξει τὸ στήμα.... Μόνον δύτις μᾶς πεθάνει κάποιας, ποὺ τὸν ἀγαπώντας πολὺ, τότε μονάχα, καταλαΐνουμε διτὶ τὸ τρομερὸ κοτοχείον ἥταν μέσα στὸ ποτό μας....

Τότε ἀντιλαμβάνουμενα τὶς τρομερές καταστροφές ποὺ ἔχει προενίσει.... Μὰ εἰνε πολὺ ἀργὸ πειτέ.... Πολὺ ἀργά....

— Οταν εἴμαστε εύτυχοιμένα, σκεφτούμαστε : «Γιατὶ νὰ μιλήσουμε; Γιατὶ νὰ πούμε διτὶ ξέρουμε στὸ νοῦ μας, στὴν σκέψη μας, στὴν καρδιά μας; «Οτι δέρνουμε νὰ πούμε, τὸ λέμε αἴσιοι....» Τι τρέλλοι, ἀλήθευτα, ποὺ εἴμαστε.... Δέν νοιώθουμε διτὶ δὲν μᾶς ἀνήκει τὸ «εῖδος», διτὶ εἴμαστε παχυδίμια τῆς Μούδρας.... Οτι «εῖδος» εἶνε πιστανόντα μὲν μὴ ἀπάρχουμενοι.... Αὐτά διτὶ τὰ καταλαΐνουμες ἀργά, πολὺ ἀργά.... Καὶ μετανοήνταμε για τὴν σιωπή μας. Μὰ τὶ ώφελει πλέον;....

— Αληγούμενα μὲ προσοχὴ τὰ λόγια τῆς Μαρίας. «Ένω μιλούστε, τὸ πρόσωπό της είχε μιαν ἐκφραστική στοργή. Γάια μάτι στηργή, παπούς, αναστέναζε κι' υπερέπειραν τὰ χεῖλη μου. Είχε τὰ μάτια τῆς καρφωμένα, πέρα, μακριά, στὴ δύση....

— Ξέρετε πόσο ἀγαποῦσα τὸν ἄντρο μου. Τούς ποὺ ἔχει πεθάνει, ὑποφέρω διπλά. «Ορι μόνο γιατὶ τὸν ἔχασα. «Άλλα καὶ γιατὶ δὲν τοῦ είπα δύσι ἔννοια μὲν αὐτὸν. Πονώ γιατὶ κραυγῶντα τὰ χεῖλη μου πελτιστά, ὅταν η ψυχή μου μιλούσε. «Ο

Είχε τὰ μάτια τῆς καρφωμένα, πέρα, μακριά, στὴ δύση....

«Διάμον τῆς Σιωπῆς» κραυτοῦσε τὸ στόμα μοι σφραγισμένο, ὅταν γίνεται ἐρωτόλογια ἔχοντας ὃς τὰ χεῖλη μου. Πολλές φορές πεθύονται νὰ ἔχουμενο στὸν «Ἀντρέας τὴν ἀγάπην μου, τὴν εὐγνωμοσύνην την πάτην καλοποίησην των ποτῶν μου» δὲν δὲν τὸ καταλαμβάνει: «Ἄλλατε μὲν ἐμαδές νὰ μιλήσουμε μὲν ἀδικαλωδόγρητη συστολὴ κι' ἄλλοτε ἔλεγα μὲν τὸν νοῦ μου : «Γιατὶ νὰ τοῦ τὸ πῶ; Μήποτε δὲν τὸ καταλαμβάνειν; Ή, ἐπὶ τέλους, μισοφῶ νὰ τοῦ τὰ πῶ δύο οὐτὸν ἄλλοτε.... Εζού παρθένος.... Δὲν θύμαστε πάντα μαζί»; «Ω, βέβαια, δὲν ἀμφεβάλλεις καθόδον ὁ «Ἀντρέας γιὰ τὴν ἀγάπην μου. Μὰ δὲν ποτὲ πολὺ ειπώντας ἀντὶ τοῦ ἔχασμάδοντον κάποιον μὲ πάθος, μὲ ποτὲ πεγγάλη τὴν τρηφερότητα. «Οταν μὲ φοτούσε : «Μ' ἀγαπάς»; ἦξερε βέβαια, ὅτι τὸν ἀγαπάς, ἀλλά ηὔθεια νὰ τοῦ τὸ πῶ. Ήθελε νὰ τὸ ἀγαπώνται ἀλλά τὰ ίδια τὸν χεῖλον; «Αζ, ναι, μπορεῖ νὰ μιλῶν μὲν φυσεῖς, μὲν φέλασμαν τα αθημάτωτα τῶν ἀλλών γιὰ μᾶς τὰ χεῖλην. «Οταν λοιπὸν μὲ φοτούσε τὸ «Ἀντρέας» : — «Μ' ἀγαπάς»; τοῦ τέλους τὸ φωτούσε : — «Μα δέν τὸ ζένεται; Γιατὶ τούμη λένε καὶ Σαναίδην στὶ φωτογραφίαν του : — «Σ' ἀγαπάω»; Σ' ἀγαπάω τοῦ Μά δὲν μὲν αὐτούν τὸ ἀφρού χαρτί.... Γι' αὐτὸ ποιά μέσα στὴ μοναξιά μου, μηδάμα διαμορφώνεις ποτὲς πήγαμα νὰ τοῦ μιλήσω, νὰ τοῦ πῶ λόγια τεντερά, μὲν ὁ «Διάμον τῆς Σιωπῆς» μοι σφραγίζει τὰ χεῖλη....

«Όταν εἴμαστε ἀδύνη μαραθωνισμένοι, ὁ «Ἀντρέας» μοι προσέφει μια μέρα ἐνώ φωτάστητο ἀνωτῷ τριαντάφυλλο. Για νὰ τὸ κόψῃ ἀτ τὴν τριανταφύλλα, είχε ματωσει τὰ χείλια του! Μὲ φαντανενός, γιατὶ είχε πονεσι γιὰ μένα. «Εγώ πάλι ἤμουν πολὺ σηραγγινόντα. «Ελέγω μὲν τὸν νοῦ μου : «Ποτὲ δὲν μὰ ζεχάνω αὐτὴ τὴν σιγήν». Κ' ηὔθεια νὰ πάσω τὰ χεῖλα του καὶ νὰ τὰ φιλήσω, νὰ τὰ φιλήσω... Κι' δὲν δὲν είπα πλέον.... Δὲν έχανα καμία σίνησι. «Αζ, η σιωπή δὲν είνε πάντα ἄγγελος, φίλε μου. Συγχρόνως δέν μιλάνειν; Πιστέρτε με.... Η πάτη σημάνεια διάμορφος ποτὲς φωτογραφία, διάφορα επιστολές τῶν ἀλλοδαπῶν μαζί. Πάντοτε δημιουργεῖ τὸ πρωτοτικό τριαντάφυλλον. Κι' ὅμως ποτὲ..., ποτὲ δὲν έχαμι λόγο γι' αὐτὸ στὸν ἄντρο μου, ποτὲ τοῦ μὰ τὸν εἰλαριούστορες μὲν τέτοια γιλιεύτια ἀνάγνωση.... Τόσηα ἐποφέρω γιὰ τὴν σιωπή μου ποτὲς φωτογραφία τῶν κάποιων, ποτὲς φωτογραφία τῶν ἀπόστειλεν, μὲν ἀποφέρω τοῦ κάποιου. Γιατὶ, ἀζ γιατὶ νὰ μῆν ἐχείστω στὸν «Ἀντρέα» ὅλη τὴν ἀγάπην ποιηνούσθια γι' αὐτὸν.... Πεθάνεις, ψευδής νά πάθῃ πόσο τὸν ἀγαπάται.... Γιατὶ δὲν φάνταστε, μὲν ἀλλούσιον, η συνεννόηση τῶν φυσεῖς. «Ἐνώσφ ξεχωρίει τὰ χεῖλη, ἀς τὴν αφίνωμενε νὰ μιλούνε....

.... Ξέρετε, διτὶ διτὸς τὸ «Ἀντρέας» μοι ἀρρώστησης μαραθωνιές, διτὸν ἔλεγα γιὰ κάποια τοῦ νόπεια στὴ Μασαλία. Κι' δὲν, τρελλήν ἀτ τὴν δόδινη, ξέτεσα κοντά του, δὲν μὲν ἀνεγνωρίζει πειτε.... «Αρχούμενα τότε νὰ τοῦ στηργήνται έκεινή Μίλοτσα, μιλούσα.... Άλλα δὲν μὲν ἀκούγεται πειτε.... Φωτάστε τὴν ἀπελπούσα μου! Καὶ τώρα πειτὲ ξεκαλύπτωνο, διτὶ δὲν διεπιπλώσατε στὴ ξούλη μου, διτὶ φανερώντας τῶν φυσεῖς. Μὲ μᾶλλον μόνο, η σιωπή ἔτινες κάθεταις φωταγορία, διτὶ δέν μιλάνειν τοῦ διατητικού ποτὲς φωτογραφίας τῆς Σιωπῆς λεμάριας.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΠΑΛΗΑΤΣΟΣ

ΤΟΥ ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

(Από τις «Όμιλες με τὸ Φεγγάρι»)

Ω, πάσο θὰ χειροχρωτούσε δὲ κόσμος, ἀν̄ έθλεπε τὸ παραμορφωμένο ἀπὸ τὴν θλῖψιν πρόσωπο του....

Προστέτης ἡ Κολομπίνα πέδανε!

Τὴν ἥμερα τῆς κηδείας της, δὲ Ἀρλεκίνος δὲν βγῆκε στὴ σκηνή.

"Ήτων λυτημένος για τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του....

"Ο κόσμος δώμας ἔπειται νὰ γέλασῃ, γιὰ νὰ ξεζάσῃ τὴν ὅμορφη Κολομπίνα καὶ τὸν εἴδην 'Ἀρλεκίνο ποὺ λείπειν....

Κι' ἔτοι δὲ τὸ Παληάτσος ἀναγάπαστηκε νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ. Πη-

δοῦνος καὶ χρέεν, ἀλλὰ ἡ καρδιά του σταραζόταν ἀτ τὴ λέπτη καὶ

τὴν ἀπελπισίαν.

'Ο κόσμος τὸν χειροχρωτούσε μ' ἐνθουσιασμό. "Α, μὰ ήταν ἀμύ-

μητὸς ὁ Παληάτσος!....

Τὸ βράδυ ὅμως, μετὰ τὴν παράστασι, τραγήξεις ὁ δυστιχισμένος Παληάτσος μονάχος γιὰ τὴν χειροπαρεία.

Τὰ σεμφάνια στὸν τάφο τῆς Κολομπίνας είχαν μαραθεί.. Κάθησε ἐπάνω στὸ μήτηρας της καὶ ἀκούστηκε τὸ πηγοῦν του στὰ χέρια του, μὲ τὰ μάτια γυρισμένα πρὸς ἔμενα...

Τὶ παράξενη ζώνη!... "Εμοὶς μὲ μάτια ἀλλόκοτη καὶ κωμικὴ ζω-

γωνία: "Ένας Παληάτσος ἐπάνω σ' ἔναν τάφο!....

Διχούς ἀλλο τὸ Κοινόν, ποὺ τοὺς τὸν ἀγαποῦντες, ἀν τὸν έθλεπε ἔτσι,

θὰ χειροχρωτούσε καὶ θὰ φώναξε:

— Μπράβο, Παληάτσος, μιτράδω!....

Τὸ ἄλλο βράδυ τὸ θέατρο είχε γεμίσει πάλι ἀπὸ θεατάς. Πηγαν νὰ γελάσουν ζανί μὲ τὸν καμπούνη Παληάτσο.

"Π αγίτες μοντεσαν επεον στὸ λίγο ἐπάνω στὸ μικρὸ παρθένο ἐνὸς καμπούνιτο καὶ κωπίων ἔνα βαμμένο πρόσωπο μὲ τὸ μέτιον πολλούμενο στὸ τζάμι....

"Ήταν ὁ φωνας τῆς βραδιάς. 'Ο αστείος Πα-

ληάτσος! Μια γενειάδα ἵπτηται στὸλεις τὸ πηγοῦν του καὶ ἀπὸ τὰ μάτια του καύσοδαν δέρμα, δάρκια πικρά, γιατὶ ὁ δευτερός τὸν είχαν σημφέσει πρὸς δλί-

γον, μ' ὑπὸ τους τὸ δίκην. "Ἔτσι τόσο παράξιζες...

Διοτυπισμένε νέε! Αἰσθανόταν βαθειὰ τὴν τέχνη καὶ τὸν ἀγαποῦντο μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ τὴν φύσιον τῆς πρωτης νεότητος. Ή τέχνη ὅμως δὲν τὸν ἤθελεν. Κι' ἔτεινη, ἔπεινη λ' ἀγαποῦντο, είχε πεθάνει.

Σ' ἔνα τέταρτο ὁ αστείος Παληάτσος ζεναπάου-σπατέρη, καὶ καὶ πάλι τὸ Κοινὸν τὸν καύσοδεν. Κι' ὑπὸ ταλείσθως πειώ νὰ παράσται, εἰδὼν ἔναν θαυμότον τύλιγμένο σ' ἔνα μαδύνα, νὰ φείγη κυρφά ἀτ τὴν πούτα πούτα τὸ θέατρον. "Ἔτσι τόσο παράξιζες η-θούσος! Ο ασχλὸς Παληάτσος....

Οι ὑπάλληλοι που τὸν είδαν νὰ περνᾷ στιστήλος στὰ παρασκήνια, μουσικούς κατέ ώματείν τους.

Τὸν ἀκολούθηρον δὲς τὸ σπίτι του καὶ ἔφεσα μαζὶ του στὴν κάμαρά του. Σοματίστηκε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ἀρχίσε νὰ κλαί. Τί νὰ κάνη πει; "Ἐπεινή είχε πεθάνει.... Στὸ ἐπάγγελμα είχε ἀποτύπωνε....

Νὰ κρεμασθῇ; "Ασχημος θάνατος! Νά σφασιστο; Δὲν νὰ βρεθῇ τὸ δηλητήριο!

Δὲν βρίσκεται πόροις είπεισε τὰ μέσα, διατὸν ασίσης νὰ ξεφορτωθῆς τὴ ζωή...

Τὸν εἶδα ἔπειτα νὰ κεντάζεται στὸν καθρέμητη. Μισόκλεινε τὰ μάτια του για νὰ ίδη ἀν πεθαίνετος θάταν όμορφος. Συλλυπάζετο τὸ θάνατο, τὴν ἀστονίαν, καὶ ἔβλαψε μονάχος του, πολὺ πικρά. Κι' θταν ἀποτάσσεται πειώ νὰ κλαί, πλάγιασε στὸ φτωχικὸν τὸν κρεββάτι καὶ ἀποκομψήθη.

"Ένας χρόνος ἔπεισε απὸ τότε.

Αὐτὴ τη φανή περιέβαλαν μὲ κομιδιά σ' ἔνα μικρό, μικρύτοιο δέσμο. Κάποιος φτωχός, πλανόδιος θάσος, ἔδινε παράστασι.

Καὶ ζαναΐδα ἔπει τὸ βαμμένο πρόσωπο τοῦ Παληάτσου μὲ τὴν πούτανη φευκιάδα τὸν ἕπιστο..

Μὲ καττούδο θύλερα, καὶ δὲν είχαν πεάσει οὔτε πέντε λεπτά, ἀτ τὴν οπιγύη πού τὸν είχε σφριγίσει πάλι τὸ Κοινόν, τὸ ίδιο έδινο τὸ Κοινόν!.. Σὲ λίγες ήμέρες, τέλος, ἔνα δειλινό, ἔνα θιλιερό δειλινό, κοντά τὸ βραδάρι, είδα μὰ φτωχήγει νεροχόρα νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν πόλη..

Κανένας δὲν τὴν ἀσολουθόνεσse...

Κάποιος ήμετον, ἔνας καυτούρης Παληάτσος είχε αύτοκοτονήσει:

"Ο βαμμένος, ὁ σφυριγμένος, ὁ λυτημένος Παληάτσος.

Ο μόνος ποὺ τὸν συνάδενε ήταν ὁ ἀμάξας, ποὺ δημογούσε τὴ νεφούδα...

"Ανοίξαν ἔνα λάρκο καὶ τὸν νεφαραν σὲ μιὰ γωνιά τοῦ νεφοτα-φεοῦ.... Επειτα ὁ νεφολάρητος ζερβάσως ζόρτα καὶ ἀγάρια δάτ τοὺς γειτονιών τάφον, ἔσπαν ένα είδος μπουζέτον, τόβαλε πάνω στὸν τάφο τὸν καμπούνη Παληάτσου, ποὺ σαγλού, ἀποτύπημένου θεατέρουν, καὶ ἔψυγε γελόντας μ' ὅλη τὸν τὴν καρδιά....

X. X. ΑΝΤΕΡΣΕΝ

ποτε... Καὶ σκέπτουνα πειώ πορειῶντας πρήξεις θάνατος ἀποτελεῖν διστο-
γούνες, διποτε ἔγων, στὸν κόσμο!... Πόσες φορές ὁ 'Δάμιον τῆς
Σπουδῆς' δεν θάγη γλωττήρισε σὺν φεύδη, σὺν καύση καὶ υπονόμῳ φεύδη,
μάνατος σὲ σπένσης, σὲ φίλων, σὲ πατέων καὶ γονέων!... "Α, φίλων!
Θέρος νὰ σᾶς φιλάμε ἀπὸ τὸ δάμιον μάτων!... Κι' ὅσοι εἶνε ἀ-
κούμα καιρός, λέγετε σ' ἔπεινον τὸ ἀγαπάτε πώς τοὺς ἀγαπάτε. Μή
τηραγήτη για τα ασθμήσια σας, μήν περιφορίστε τὶς δωμές τῆς παρ-
θενείας σας. Μήν πορθήτε πίστοντα πάσιν ποτὲ θάρσητες. Μήν ἀ-
φήστε πίστοντα μέσα σας, μήν περιφορίστε τὶς δωμές τῆς παρ-
θενείας σας. Μήν πορθήτε πάσιν ποτὲ θάρσητες. Μήν πορθήτε πάσιν ποτὲ θάρ-
σητες. Καὶ τα λόγια ήδηα νὰ πά στη Μαρία, έναν τὸ σπατάλο στούς σημείων...
Αγάρια καὶ τὰ τελετώνα κούνιατο ποτὲ δειλινού ζεφυρούσσαν. 'Αλ-
λα καὶ ἀγαπημένη μοι είχε τὰ μάτια της παροφένει πέρα, μαραύν στὴ
δέον, μὲ μά γουνέα ποτὲ διληρήρια καὶ ἔσπατακη, σύν νὰ ξητούνε
νά δι' ἔσπι κάτω τὸν μοφήν τοῦ λατερεύον τῆς νεφούδη....

Κι' ὁ ἄγγελος ή ὁ δύμιον τῆς σωτηρίας μ' ἔχανε νὰ φοβούμαν μή-
πορες μὲ τὸ ἀδρότονο κέρι τοῦ τὸ σπίτια. Καὶ σώπανα,, σώπανα....